

Yttrande från Dua gällande Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändanden SOU 2018:22 (A2018/00777/I).

Yttrandet utgår från delegationens unika perspektiv som främjande aktör för samverkan mellan Sveriges kommuner och Arbetsförmedlingen. Det innebär att Duas yttrande inte berör områden där organisationer i delegationen redan svarat utifrån olika intressen. Fokus ligger i stället på områden som gäller delegationens huvuduppdrag; att främja samverkan.

Huvudförslaget i betänkandet är omfattande och berör bl a kommuner, Arbetsförmedlingen, länsstyrelser, landsting och civilsamhället. Det är många funktioner och insatser som ska etableras för att dessa gemensamt ska utgöra ett nytt sammanhållet system för mottagandet.

Dua vill understryka vikten av ett sammanhållet system som är så sömlöst som möjligt för att minimera onödiga ledtider och olika glapp. Det som utgör hinder för både enskilda och aktörer i nuvarande system.

Dua har i sitt arbete för att främja påskyndandet av nyanländas etablering – som gäller dem med uppehållstillstånd och en kommunplacering – haft detta som tydlig målsättning. Majoriteten av Sveriges kommuner har i dag lokala överenskommelser med Arbetsförmedlingen om en fördjupad samverkan om nyanlända. Överenskommelserna inkluderar sammanhållna individprocesser för att minimera väntetider och glapp. Överenskommelserna inbegriper också lokala jobbspår. Dessa ska utgå från lokala arbetsgivares kompetensförsörjningsbehov, för att tillgodose arbetslivets behov av kompetens och samtidigt innebära en snabbare etablering och ökad motivation hos individer att delta i insatser och

utbildning.¹ I alla delar samverkar Arbetsförmedlingen med kommunen. Samverkan är en huvudfaktor i det huvudförslag som läggs i Mottagandeutredningens betänkande. Dua menar att erfarenhet från det av Dua tillsammans med samverkansparterna bedrivna arbetet bör tas i beaktande i genomförandet.

I betänkandets skrivningar om viktiga delar i ett genomförande av förslaget i avsnitt 15.3 *Ett genomförande av huvudförslaget där kommunerna och staten delar på uppgiften* nämns

- Vikten av framförhållning
- Behovet av en samlad ledningsfunktion
- Att samverkan mellan stat och kommuner liksom landsting är avgörande
- Den resurs som länsstyrelserna utgör för att samordna och utveckla samverkan
- Att ansvarsförhållanden är tydliggjorda och dialogen väl fungerande mellan olika aktörer.

I avsnitt 15.5 *Samordning och mandat att genomföra reformer* lyfts samordningsarbetet inom regeringskansliet om att samordna och inrikta regeringens arbete med flyktingsituationen upp som en modell för att genomföra reformer.

Under 2018 har regeringen låtit Statskontoret utvärdera Duas arbete (Statskontoret 2018:21). Det finns ett flertal framgångsfaktorer och goda erfarenheter av den verksamhet som Dua bedrivit sedan 2015 för att utveckla samverkan mellan kommuner och Arbetsförmedlingen om ungas och nyanländas etablering i arbetslivet. Dessa bör tas i beaktande när en genomförandeplan ska utvecklas inför ett reformerat mottagande.

¹ SOU 2018:12 Uppdrag: Samverkan 2018, <https://www.dua.se/stod-for-samverkan/lokala-jobbspaer>

Dessa framgångsfaktorer är

- Det gynnar arbetet om den nationella politiken visar att reformen är viktig, och att samtliga aktörer får komma till tals innan reformen påbörjas.
- Centrala aktörer bör ha tydliga uppdrag att prioritera reformen och samverka med de andra aktörerna.
- Samordningen kan ske med hjälp av en delegation där ett kansli ansvarar för det stödjande och främjande arbetet mot samtliga aktörer inom reformen.
- Det gynnar reformarbetet om utsedd samordnande organisation besitter kunskaper om samtliga aktörers uppdrag och organisation.
- Det gynnar arbetet om samordnande organisation är fristående från de samverkande aktörerna – det gör att misstanke undviks om att någons intressen tillvaratas mer än andras. Särskilt viktigt är det i de fall olika aktörer har olika storlek/makt eller mandat.
- Samordnande organisation bör ha uppdraget att sprida erfarenheter och utveckla stöd för implementering och uppföljning av reformen.
- Samordnande organisations uppdrag bör inkludera uppföljning av reformens genomförande, att identifiera hinder och regelbundet rapportera till regeringen.
- Samordnande organisations uppdrag bör vara tidsbegränsat men pågå längre än enbart införandet av reformen för att kunna uppmärksamma utmaningar som identifieras initialt i samverkan enligt den nya ordningen.

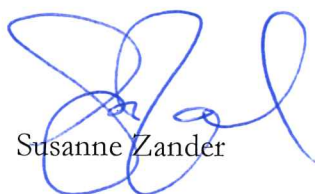
Dua anser därutöver att utvärdering av reformen bör planeras samtidigt som genomförandet av reformen; förslagsvis i samråd med IFAU och andra forskningscentra som tex SCORE (Stockholms center för forskning om offentlig sektor) eller DELMI (Delegationen för migrationsstudier).

Beslut om remissen har fattats av delegationen. LSU avstår från att ta ställning till yttrandet. Arbetsförmedlingen reserverar sig mot yttrandet (se bilaga).



Lil Ljunggren Lönnberg

ordförande



Susanne Zander

föredragande



Bilaga

Arbetsförmedlingens reservation, via mail:

Onsdagen 14 november 2018

Hej,

Jag vill inte ställa mig bakom yttrandet som Dua:s kansli har tagit fram:

Yttrandet berör främst själva genomförandet av den reform som föreslås i betänkandet. I yttrandet framhålls att regeringen bör ta i beaktande framgångsfaktor och goda erfarenheter av den verksamhet som Dua bedrivit sedan 2015.

Jag ställer mig emellertid inte bakom hur de framgångsfaktorer som listas i yttrandet är formulerade. Jag anser inte att dessa är att betrakta som framgångsfaktorer i yttrandet, utan de facto förslag till regeringen inför ett eventuellt genomförande av den reform som föreslås i betänkandet.

Jag uppfattar att yttrandet i praktiken föreslår att en delegation inrättas, med liknande uppdrag och organisation som Dua, för att samordna berörda aktörers arbete med genomförandet av reformen. Jag anser inte att yttrandet bör innehålla ett sådant förslag.

Mikael Sjöberg

Generaldirektör

Arbetsförmedlingen

